

Pedagogisch beleids- en werkplan

Dagopvang en peuteronderwijs gecombineerd

Inleiding

Hoofdstuk 1

Doelstelling van Klein maar dapper

- 1.1 Visie
- 1.2 Missie
- 1.3 Voordeel voor ouders
- 1.4 Openingstijden
- 1.5 Vooral gericht op taalonderwijs
- 1.6 Nauwe samenwerking met het basisonderwijs
- 1.7 Ondersteuning waar gewenst
- 1.8 Startblokken van Basisontwikkeling
 - 1.8.1 Thema's zijn in Startblokken van Basisontwikkeling belangrijk
 - 1.8.2 Spelactiviteiten
 - 1.8.3 Gesprekken in de groep
 - 1.8.4 Verhalen, boeken, teksten
 - 1.8.5 Zorgactiviteiten
 - 1.8.6 Volwassenen spelen een belangrijke rol
 - 1.8.7 Taal in Startblokken van Basisontwikkeling
- 1.9 Overdracht naar de basisschool
- 1.10 Oudergesprekken

Hoofdstuk 2

Werken in de groep

- 2.1 Groepsindeling
- 2.2 Dagindeling
- 2.3 Lokaalindeling
- 2.4 Veiligheid en Hygiëne in de groep
- 2.5 Kennismaking en voorbereiding
- 2.6 Eten en drinken
- 2.7 Kleding
- 2.8 Verjaardagen
- 2.9 Uitstapjes
- 2.10 Zindelijkheid
- 2.11 Ziekmelden
- 2.12 Kinderen ophalen bij ziekte
- 2.13 Zieke kinderen kunnen niet gebracht worden

- 2.14 Te laat ophalen van de kinderen
- 2.15 40 weken contract
- 2.16 Vakantie

Hoofdstuk 3

Normen en waarden en het omgaan met elkaar

- 3.1 Taalgebruik
- 3.2 Belonen en straffen
- 3.3 Emoties uiten
- 3.4 Sociale omgang

Hoofdstuk 4

Werken aan de ontwikkeling van de peuters

- 4.1 Zelfstandigheid
- 4.2 Sociale en emotionele ontwikkeling
- 4.3 Motoriek
- 4.4 Taal
- 4.5 Fantasie
- 4.6 Creativiteit
- 4.7 Peuteryoga
- 4.8 Verstandelijke ontwikkeling
- 4.9 Vastleggen van Ontwikkelingsgegevens

Hoofdstuk 5

Ouders en de dagopvang

- 5.1 Contacten met ouders
- 5.2 Mededelingenbord en klassenagenda
- 5.3 Klachtenprocedure

Bijlage 1 Overeenkomst Gebruik Geneesmiddelen

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleids- en werkplan van Klein maar dapper, een dagopvang opgericht door Dominique Reincke en Simone Luneburg.

Samen zijn wij de oprichters van Klein maar dapper en bieden wij kinderdagopvang en peuteronderwijs gecombineerd voor kinderen van 2-4 jaar.

Zoals u kunt lezen verzorgen wij niet alleen dagopvang, maar ook peuteronderwijs. Een unieke combinatie, waarbij u de voordelen geniet van beide soorten opvang. Hierbij zullen de lessen verzorgd worden door HBO opgeleide, lesbevoegde medewerkers.

Dit plan geeft u een duidelijk beeld van de mogelijkheden die wij bieden voor uw kind. Verder geldt dit beleids- en werkplan als basis van het pedagogisch handelen van onze pedagogisch medewerkers.

Hoofdstuk 1

Doelstelling van Klein maar dapper

1.1 Visie

Door maatwerk te bieden een basis leggen die een prettige doorstroom naar het basisonderwijs mogelijk maakt. Hierbij staat een goed pedagogisch klimaat en plezier in leren voorop.

1.2 Missie

Peuters dienen in een warme omgeving opgevangen te worden. Wanneer dit het geval is zal een kind emotioneel vrij worden, zelfvertrouwen krijgen en nieuwsgierigheid ontwikkelen. Dit zijn de drie basisvaardigheden die een kind nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen op allerlei vlakken.

Om deze reden zullen wij binnen de organisatie 'Startblokken van basisontwikkeling' gebruiken als leidraad, waarover u in paragraaf 1.8 meer over kunt lezen.

1.3 Voordeel voor ouders

Buiten de lessen die de kinderen in de ochtend krijgen (zoals bij de reguliere peuterspeelzaal), bieden wij hiernaast opvang tot het eind van de werkdag van de ouder (zoals bij de crèche).

Er is dus een stabiele plek voor het kind. Bovendien is het prettig voor de ouders dat zij geen keuze hoeven te maken tussen opvang of peuterspeelzaal.

Het is dus een combinatie waarbij de voordelen van beide soorten opvang samen komen.

1.4 Openingstijden

Vanwege het feit dat we gebonden zijn aan lessen die in de ochtend gegeven worden is er een inlooptijd tussen 07:30 uur en 09:00 uur.

Ophalen kan tussen 15:30 uur en 18:00 uur.

Ouders die onregelmatige werktijden of -dagen hebben moeten een maand vooraf het rooster inleveren, met daarin aangegeven op welke dagen zij opvang voor hun kind bij ons willen inplannen. Op die manier kunnen wij een planning maken.

Tevens is het mogelijk om vaste dagen af te spreken met ouders die vaste dagen werken. Dit zullen wij dan vastleggen in een schriftelijk contract. Mocht u uw kind een keer eerder op willen halen dan gepland, dan is dat mogelijk, maar betaalt u wel het aantal uur dat in het contract is vastgelegd.

1.5 Vooral gericht op taalonderwijs

We willen ons voornamelijk richten op de taalontwikkeling van de peuter. Reden hiervoor is dat kinderen die onvoldoende taal beheersen zich minder goed kunnen uiten. Hierdoor

ontstaat frustratie, wat kan leiden tot gedragsproblemen. Als gevolg daarvan kunnen leerproblemen ontstaan.

Wanneer deze kinderen doorstromen naar het basisonderwijs en dus in een grotere groep terecht komen, is de achterstand moeilijk in te halen en veroorzaakt in sommige gevallen een groter wordende achterstand.

Ons doel is om bij alle kinderen een goede basis te leggen om de doorstroom naar het basisonderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen.

1.6 Nauwe samenwerking met het basisonderwijs

Klein maar dapper streeft ernaar om, ook bij uitbreiding, alle locaties onder te brengen binnen een basisschool. Omdat wij nauw samenwerken met het onderwijs en dezelfde doelen nastreven, willen we de lijnen met het onderwijs kort houden. Dit komt alleen maar ten goede van het kind. Voor u als ouder is het ook prettig.

Wanneer u kinderen op de basisschool heeft waar ook een locatie van Klein maar dapper is, kunt u de kinderen in één keer naar de juiste plek brengen.

Kiest u ervoor om uw kind na de dagopvang van Klein maar dapper door te laten stromen naar de basisschool waar de opvang gevestigd is, dan blijft uw kind bij de overstap naar het basisonderwijs binnen een herkenbare en vooral veilige omgeving. Hetgeen uw kind juist zo hard nodig heeft om zich verder te kunnen ontwikkelen!

Wanneer de dagopvang en peuteronderwijs gecombineerd binnen een school zit, heeft het voor zowel u, uw kind en voor de leerkracht/ leidster vele voordelen:

- Uw kind leert alvast de leerkracht(en) van de onderbouw kennen. Bij een eventuele overstap naar de basisschool waar Klein maar dapper aan verbonden is, zal uw kind makkelijker de overstap naar de kleuterklas maken, omdat hij of zij de leerkracht al kent.
- De leerkrachten van Klein maar dapper zijn op de hoogte van de 'huisregels' van de school. De kinderen kunnen hier al in de peuterklas aan wennen.
- De leerkrachten van Klein maar dapper kennen uw kind goed. Door een prettige samenwerking met de basisschool zal er een goede en duidelijke overdracht plaatsvinden naar de basisschool. Dit laatste is natuurlijk ook aan de orde wanneer er gekozen zal worden voor een andere basisschool!
- Eventuele informatieochtenden m.b.t. de opvoeding van kinderen, die door de basisschool georganiseerd worden, kunnen worden bijgewoond.
- Uw kind zal al vriendjes krijgen op de basisschool waarbij Klein maar dapper is aangesloten.
- U als ouder is al op de hoogte van de gang van zaken bij de, mogelijke, basisschool van het kind.
- U als ouder komt makkelijk in contact met andere ouders van peuters, maar ook van kleuters of oudere kinderen.

Zoals hierboven aangegeven zijn er veel voordelen te noemen voor het maken van de keus om uw kind naar de basisschool te sturen waarbinnen hij of zij ook de dagopvang en peuteropvang gecombineerd heeft gevolgd.

Toch is het van belang om de juiste afwegingen te maken bij het kiezen van een basisschool. U en uw kind moeten er een goed gevoel bij hebben! Wij zullen u hierin dan ook volledig steunen. Bij de keus voor een andere basisschool zal er een goede en duidelijke overdracht vanuit Klein maar dapper naar de desbetreffende basisschool plaatsvinden.

1.7 Ondersteuning waar gewenst

Ouders worden gesteund door de leerkrachten van Klein maar dapper. Dit gebeurt op de volgende wijze:

- Opvoedingsondersteuning: op basis van gelijkwaardigheid over de opvoeding en de ontwikkeling van de peuter praten.

- Signalerende taak: bijvoorbeeld ten aanzien van de gezondheid, de hygiëne en het gedrag van het kind, de ouders zo nodig doorverwijzen naar andere instanties.
- Ouders even ontlasten van de voortdurende zorg voor de peuter en/of ouders leren hun kind een paar uur aan andere volwassenen toe te vertrouwen.
- Ouders de gelegenheid bieden tot het ontmoeten van andere ouders met een kind in dezelfde leeftijd.

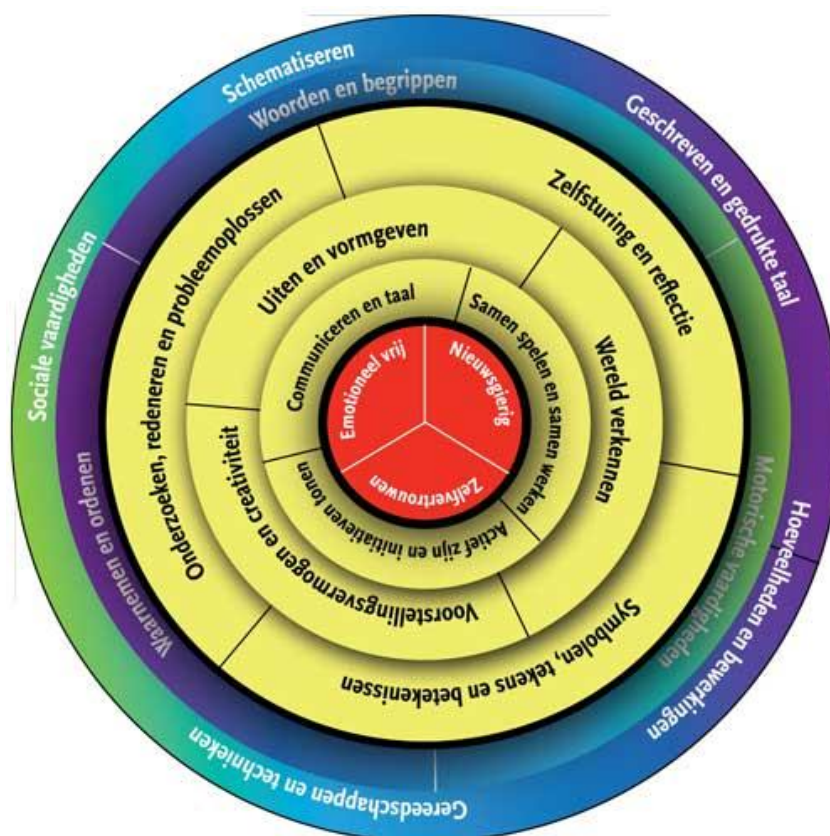
1.8 Startblokken van Basisontwikkeling

Startblokken van Basisontwikkeling is een pedagogisch werkplan om de ontwikkeling van baby's, peuters en jonge kleuters optimaal te stimuleren.

Het zorgt ervoor dat pedagogisch medewerkers, peuterleidsters en leerkrachten aangrijpingspunten zoeken bij de spelontwikkeling van jonge kinderen. In het – door de leidster en leerkracht begeleide en gestuurde – spel liggen de beste mogelijkheden om taal en denken uit te lokken en te stimuleren. Betekenisvolle spelactiviteiten lokken interesse, enthousiasme en actieve betrokkenheid van kinderen uit. Dé voorwaarden voor een continue ontwikkeling voor jonge kinderen. Startblokken van Basisontwikkeling gunt u daarom elk kind!

Met Startblokken van Basisontwikkeling nemen kinderen deel aan spelactiviteiten en verkennen interessante actuele thema's. Het is een doelgerichte aanpak die aansluit bij wat de meeste jonge kinderen zelf willen: 'groot zijn', meedoen aan de wereld om zich heen en natuurlijk veel leren en nieuwsgierig blijven. De pedagogisch medewerkers, leidsters en leerkrachten zijn betrokken deelnemers en geven bewust sturing aan leer- en ontwikkelingsprocessen. Brede ontwikkeling staat daarbij voorop. Sociaal competent handelen, taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en persoonlijke zelfstandigheid versterken elkaar.

In Startblokken van Basisontwikkeling wordt deze verwevenheid duidelijk aangegeven en in doelen uitgewerkt.

1.8.1 Thema's zijn in Startblokken van Basisontwikkeling belangrijk

Jonge kinderen leren door bezig te zijn met onderwerpen uit de 'echte' wereld. Startblokken van Basisontwikkeling speelt daarop in door kinderen te betrekken bij onderwerpen uit het leven van alledag, zoals naar de dokter gaan, brood kopen bij de bakker op de hoek, vissen bekijken in het zeeaquarium, de baby in bad doen en de verjaardagspost versturen.

Gezamenlijke thema's zorgen ervoor dat gedeelde ervaringen mogelijk worden. Elk kind komt immers wel eens bij de dokter. Minstens even belangrijk is dat gezamenlijke thema's ook veel kansen geven om van de onderlinge verschillen te leren: "jij bent bij de dokter geweest omdat je erg verkouden bent, ik omdat ik ben gevallen". Herkenbare onderwerpen worden vanuit verschillende perspectieven belicht.

Binnen het onderwijs dat door Klein maar dapper gegeven wordt, zal elk thema ondersteund worden door één prentenboek dat centraal staat. Naast andere verhaaltjes of prentenboeken komt dit boek gedurende het hele thema terug. Ieder keer gekoppeld aan een andere activiteit.

1.8.2 Spelactiviteiten

Spelactiviteiten vormen het hart van Startblokken van Basisontwikkeling. Niet alleen omdat jonge kinderen niets liever doen, maar ook omdat spelactiviteiten de beste kansen geven op leer- en ontwikkelingsprocessen. Alles is te leren in goede spelactiviteiten! Peuters en kleuters spelen om te experimenteren, te onderzoeken, te maken, te ervaren wat het is om samen te zijn, te praten en te denken met elkaar. In spel ontwikkelen jonge kinderen zich optimaal. Ze vinden wegen om zich steeds beter uit te drukken, zich dingen voor te stellen en te verbeelden en zich aan regels te houden.

De leerkrachten zijn actief betrokken bij de spelactiviteiten in de klas. Er wordt gezorgd voor een samenhangend en gevarieerd aanbod en de leerkracht doet intensief mee aan de ontwikkeling en verdieping van de spelactiviteiten van de kinderen.

Spelactiviteiten die aan bod komen:

- Spel waarin het maken van contact centraal staat
- Spel met ongevormde materialen, zoals zand, water en speelklei
- Spel met kosteloze materialen en natuurmaterialen
- Spel waarin gebouwd en geconstrueerd wordt
- Spel waarin rollen worden ingevuld en spelscripts tot stand komen
- Spel met lezen, schrijven, rekenen & wiskunde

Al deze spelactiviteiten zullen aansluiten bij het thema waar aan gewerkt wordt en hierdoor zoveel mogelijk aansluiten bij het prentenboek dat centraal staat.

1.8.3 Gesprekken in de groep

Gesprekken in de groep zorgen ervoor dat de stem van een kind wordt gehoord. Met elkaar praten is meer dan een vraag en antwoordspel. Het gaat om echte interesse in elkaars verhalen, om hardop denken, plannen maken, ideeën krijgen en natuurlijk na afloop samen bespreken hoe het is gegaan.

De gesprekken zijn verbonden aan het thema in de groep en aan de verschillende activiteiten. Wij noemen dat het 'inhoudelijke verhaal'.

Gespreksactiviteiten vinden ook plaats bij gebeurtenissen in de groep, zoals: wij krijgen een nieuwe stofzuiger, juf is jarig, hoe zetten wij deze bos bloemen in een vaas, de moeder van Rachid moet naar het ziekenhuis.

Dat noemen wij het 'verhaal van de groep'.

In Startblokken van Basisontwikkeling worden gesprekken vooral in de kleine kring gevoerd. Ook is er plaats voor de interactieve grote kring met tweetallen.

1.8.4 Verhalen, boeken en teksten

In Startblokken van Basisontwikkeling is veel aandacht voor de verhalen van de kinderen.

Verhalen die voortkomen uit spel en verhalen die verbonden zijn aan de eigen ervaringen en aan boeken en teksten die de groep in komen bij het thema dat speelt.

De kinderen worden geholpen bij inspiratie voor een verhaal en zij worden begeleid in het verwoorden van wat ze echt te vertellen hebben.

Verhalen worden ook vastgelegd in tekeningen en in eigen schrijfsels.

Ook door het samen lezen van prentenboeken komen de kinderen in contact met verhalen. Ze leren genieten van wat een ander geschreven heeft en leren het belang kennen van gedrukte taal.

De verteltafel is belangrijk omdat de kinderen daarbij verhalen spelen, vertellen en lezen in een activiteit die heel toegankelijk is. Het prentenboek dat bij een bepaald thema centraal staat, zal dus in een verteltafel uitgewerkt worden. Wanneer dit, bijvoorbeeld vanwege de verhaallijn, niet mogelijk is zal het boek wel zoveel mogelijk concreet gemaakt worden door bij het aanbieden gebruik te maken van echte materialen die de tekst verduidelijken.

1.8.5 Zorgactiviteiten

In de groep zijn zorgactiviteiten aan de orde van de dag. Denk aan zorgen voor elkaar bij binnenkomst, toiletbezoek en samen eten en drinken. Maar ook zorgdragen voor de spullen in de groep en de planten en de dieren.

1.8.6 Volwassenen spelen een belangrijke rol

De kinderen hebben het aandeel van de leerkracht hard nodig. De ontwikkeling gaat immers niet vanzelf, daar is hulp bij nodig!

De rol van de leerkracht heeft betrekking op:

- Ontwerpen van goede thema's
- Rijke leeromgeving inrichten
- Handelingsgericht observeren
- Spelactiviteiten centraal zetten
- Begeleiden met de vijf impulsen (oriënteren, verdiepen/ structureren, verbreden/ verbinden, toevoegen en reflecteren)

De leerkrachten doen mee aan het voorbereiden van de activiteiten van kinderen.

Ze maken samen plannen, doen suggesties, vertellen verhalen en doen dingen voor.

Tijdens de activiteiten spelen ze mee, ze doen voorstellen en ze geven zetjes in de juiste richting. Na de activiteiten is er het gezamenlijke terugkijken en nabespreken.

Natuurlijk geven de leerkrachten ook voldoende ruimte voor eigen oplossingen, ideeën en uitingen van de kinderen.

1.8.7 Taal in Startblokken van Basisontwikkeling

Taalbegeleiding is een integraal onderdeel van de ondersteuning van de leerkracht aan alle kinderen in de klas.

Door handelingsgericht te observeren komt de leerkracht veel te weten. Niet alleen over de taalontwikkeling van de kinderen maar ook over de mogelijkheden voor taalactiviteiten met groepjes kinderen.

Het leren voeren van gesprekken, mondelinge uitdrukkingsvaardigheden, woordenschatuitbreiding en beginnende geletterdheid hebben binnen Startblokken van Basisontwikkeling een duidelijke plaats.

Door steeds één prentenboek centraal te zetten is er veel sprake van herhaling. Bij het aanbieden van nieuwe woorden is dit van enorm groot belang. Om nieuwe woorden op te kunnen slaan moet een kind een woord namelijk op 7 verschillende manieren aangeboden hebben gekregen. Door steeds een andere vorm van prentenboekverwerking aan te bieden met steeds dezelfde woorden zal de woordenschat van de kinderen dus sterk uitbreiden. Verder komen deze woorden ook terug in de spelactiviteiten zoals ze in paragraaf 1.6.2 beschreven staan.

Taal krijgt dus alle aandacht, maar niet als een losse programmalijn!

1.9 Overdracht naar de basisschool

Om goed te kunnen monitoren hoe het kind zich ontwikkelt, maken we gebruik van het ontwikkelingsvolgmodel (OVM) van Memelink. Hierbij wordt door middel van observaties de ontwikkeling in kaart gebracht.

Onze bevindingen worden met de ouders of verzorgers besproken en tevens, met uw goedkeuren, met de basisschool waar uw kind hierna verder onderwijs zal volgen.

Omdat heel veel scholen in Spijkenisse gebruik maken van hetzelfde ontwikkelingsvolgmodel zal er een prettige doorstroom ontstaan. Het is namelijk goed als de basisschool weet hoe de belangrijke peuterperiode verlopen is. Op deze manier kan de leerkracht nog beter inspelen op de behoeften van uw kind.

Ontwikkelingen die bij de overdracht besproken worden zijn:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Redzaamheid
- Speel / werkgedrag
- Taal / spraakontwikkeling
- Motorische ontwikkeling
- Gezondheid

1.10 Oudergesprekken

Elk half jaar vinden er 10-minutengesprekken plaats. Hierin wordt u op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van uw kind op bovengenoemde ontwikkelingen. Deze gesprekken geven u inzicht op het functioneren van uw kind op de dagopvang. De observatiegegevens van het OVM worden hierbij besproken.

Indien nodig zal er, in samenspraak met u, een plan van aanpak opgesteld worden.

Wanneer u tussendoor vragen heeft of behoefte heeft aan een gesprek is dit altijd mogelijk.

Hoofdstuk 2 Werken in de groep

2.1 Groepsindeling

De groepsgrootte moet zodanig zijn dat de kinderen voldoende ruimte hebben om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. Mede hierom is een maximum van 14 leerlingen per groep vastgesteld. Daarbij zijn altijd tenminste twee volwassenen aanwezig. Hierbij gaat het om twee professionele krachten waarvan minimaal één HBO opgeleid is en lesbevoegd en er zal iemand aanwezig zijn met minimaal een MBO3 opleiding die ondersteuning in de klas biedt.

2.2 Dagindeling

Het is heel belangrijk om een vaste dagindeling te hebben. Hierdoor voelen kinderen zich veilig. Om deze dagindeling zo goed mogelijk te kunnen blijven volgen is het van belang dat het wegbrengen en ophalen geen storende factor wordt. Om dit te realiseren is ervoor gekozen een inloop- en ophaalperiode in te zetten. Hierdoor kan tussen 09:00 en 15:30 goed les gegeven worden, kunnen de dagelijkse rituelen gevolgd worden en worden de kinderen die slapen niet gestoord door ouders die hun kind eerder op komen halen.

De dagindeling is als volgt opgebouwd:

Kinderen ontbijten thuis.

Inlooptijd tussen 07:30 uur en 09:00 uur, dus vrij spelen voor de kinderen.

Tijdens de inloop is er tijd voor de ouders om bijzonderheden door te nemen met de leerkracht.

09:00 uur – 09:15 uur Peuteryoga

09:15 uur – 09:30 uur Muziek / zingen

09:30 uur – 10:15 uur Begeleid spelen

Iedere 4 weken geldt een thema. Aan dit thema worden spelactiviteiten en activiteiten in de kleine kring gekoppeld. Activiteiten in de kleine kring zijn reken- en/of taalactiviteiten, aangepast aan leeftijd en cognitieve vaardigheden van het kind. Eén leerkracht richt zich op de reken- en taalactiviteit in de kleine kring. De andere leerkracht begeleidt de kinderen die op dat moment zelfstandig spelen. Denk hierbij aan meespelen in de spelhoek, die volledig naar het thema wordt ingericht, maar ook waar nodig hulp bieden bij het maken van puzzels, tekenen / verven, bouwen, lezen in de leeshoek, etc. Hierna ruimen we gezamenlijk op.

10:15 uur – 10:30 uur Tijd voor fruit en wat te drinken

Plaspauze: iedereen probeert te plassen op het toilet. Kinderen met luier worden verschoond, indien nodig uiteraard eerder.

10:30 uur – 11:15 uur Buitenspelen

Dit kunnen ook bewegingsactiviteiten binnen zijn, afhankelijk van het weer.

11:15 uur – 12:00 uur Begeleid spelen

Zie 09.15 uur – 10.15 uur. Afwijkend is dat er nu geen activiteiten zijn in de kleine kring zijn, maar in plaats hiervan de mogelijkheid om te knutselen.

12:00 uur – 12:30 uur Lunch

We lunchen gezamenlijk, op kosten van de opvang.

De lunch zal bestaan uit brood en hartig en zoet beleg. Hierbij wordt melk of karnemelk gedronken. Allergieën worden door de ouders bij ons aangegeven, zodat wij hiermee rekening kunnen houden.

12:30 uur – 12:45 uur Voorleeskwartiertje/ Peuteryoga

We lezen de gehele groep voor uit een prentenboek gekoppeld aan het op dat moment geldende thema. Als afsluiting wordt een korte ontspanningsoefening gedaan voor het slapen gaan.

Plaspauze: iedereen probeert te plassen op het toilet. Kinderen met luier worden verschoond, indien nodig uiteraard eerder.

12:45 uur – 15:00 uur Slaaptijd of middagprogramma

Kinderen die nog slapen zullen in deze tijd op bed worden gelegd. We hebben hiervoor bedjes, lakentjes en dekens in bezit. De bedjes worden verdeeld in het lokaal neergezet en de ruimte wordt donker gemaakt middels verduisterende rolgordijnen.

Voor de kinderen die niet slapen is er een middagprogramma. Het middagprogramma is vrij in te vullen, afhankelijk van het weer en de gesteldheid van de kinderen.

Mogelijkheden zijn: buitenspelen, vrij spelen binnen, tv kijken (wanneer dit uitsluit bij het thema waar aan gewerkt wordt).

De oudere kinderen (3,5-4 jaar) krijgen een taalles die gekoppeld is aan het thema. De les die gegeven wordt, sluit goed aan op de manier waarop in de onderbouw van de basisschool gewerkt wordt.

15:00 uur Kinderen die nog slapen worden rustig wakker gemaakt

15:15 uur – 15:30 uur Tijd voor fruit en wat te drinken

Plaspauze: iedereen probeert te plassen op het toilet. Kinderen met luier worden verschoond, indien nodig uiteraard eerder.

Ophalen kan tussen 15:30 uur en 18:00 uur.

Bijzonderheden van de dag worden bij het ophalen met de ouders besproken.

Voor de kinderen die na 15:30 uur worden opgehaald geldt dat zij nog kunnen buitenspelen of vrij binnen kunnen spelen.

Rond 16:30 uur eten we met de kinderen die er nog zijn een kaakje en drinken we siroop of thee. Hierna laten we de kinderen nog even plassen en ruimen we gezamenlijk de 'grote' dingen op. 'Kleine' activiteiten kunnen natuurlijk tot 18:00 uur gedaan worden.

2.3 Lokaalindeling

Omdat wij werken vanuit Startblokken van Basisontwikkeling is het lokaal ingedeeld met thematische hoeken. Dit is iets dat uw kind later ook op de basisschool tegen zal gaan komen. Zo is er een spelhoek, een lees / schrijfhoek, een bouwhoek, een water / zandtafel, een teken / verfhoek, een knutselhoek, een kleihoek en een puzzel / spelletjeshoek. In elke hoek zal, zo veel als mogelijk, iets aangeboden worden dat bij het desbetreffende thema aansluit. Materialen die in de diverse hoeken aangeboden worden, zullen met regelmaat ververs worden om het zo uitdagend mogelijk te houden.

Kinderen vinden het heerlijk om op de grond te spelen. Hier bieden wij dan ook alle mogelijkheden toe, door grote speelkleden op de grond te leggen waar op gespeeld kan worden. Natuurlijk is er aan gedacht om de materialen zo te plaatsen, dat ze voor de kinderen toegankelijk zijn. Dit bevordert de zelfstandigheid enorm.

Verder is er een vaste plek in de klas waar de tafels neergezet worden om te eten en een vaste plek voor de kring.

2.4 Veiligheid en hygiëne in de groep

Klein maar dapper hanteert de normen van de GGD. Deze instantie begeleidt ons hierbij. De begeleiding vindt plaats door middel van advisering over en evaluatie van de omstandigheden op deze locatie. Minimaal eens in het jaar zal er onaangekondigd iemand van de GGD langskomen voor een controle. Bij de beoordeling wordt een checklist gebruikt. Deze is in te zien op de locatie.

Naast alle andere veiligheidsmaatregelen die we hebben getroffen, is er de intentie om een paar keer per jaar met de peuters een brandalarm te oefenen. We willen ze leren om in geval van nood zo snel en rustig mogelijk naar buiten te komen.

Ouders moeten vooraf bij de leidster melden wanneer het kind wordt opgehaald door een 'vreemde'.

2.5 Kennismaking en voorbereiding

Voordat uw kind definitief bij Klein maar dapper komt, mag u samen met hem of haar een uurtje komen kijken. De leerkracht laat u de speelzaal zien en vertelt over de gang van zaken. Daarna mag uw kind nog wat op de opvang blijven spelen. U kunt hem of haar dan na een half uurtje weer ophalen.

Het is prettig als u uw kind voorbereidt wanneer het voor de eerste keer naar de dagopvang gaat. Vertel uw kind dat het er fijn is en wat het kan verwachten: o.a. leuk

speelgoed, kinderen om mee te spelen, liedjes zingen, andere volwassenen. Vertel ook dat u weggaat, maar later weer terugkomt om hem of haar op te halen. Het is belangrijk dat u bij uw vertrek duidelijk afscheid neemt.

2.6 Eten en drinken

Eten en drinken wordt door Klein maar dapper verzorgd. Zowel 's ochtends als 's middags wordt er fruit aangeboden. Ook wordt er dan wat sap gedronken. Tussen de middag wordt er bruin brood met zoet of hartig beleg gegeten. Hierbij drinken we melk of karnemelk. Aan het eind van de middag wordt er nog een koekje gegeten en thee of siroop gedronken.

Zoals u zich zult kunnen voorstellen, is er tussendoor natuurlijk altijd de mogelijkheid om extra te drinken.

Wanneer een kind voor bepaalde voedingsmiddelen allergisch is, kan dit bij ons aangegeven worden, zodat we hier rekening mee kunnen houden. Wanneer er specifieke producten aangeschaft moeten worden zal er met de desbetreffende ouders naar een passende oplossing gekeken worden.

2.7 Kleding

Wij verzoeken u uw peuter te kleden in kleren waarin het kan spelen en knoeien. Jassen, dasjes en mutsen graag voorzien van de naam van uw peuter. Verder is het handig om uw kind een rugtasje met naam mee te geven, met daarin een setje reservekleding. Klein maar dapper heeft een aanvullende WA-verzekering afgesloten, maar deze aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor het wegraken en / of beschadigen van kleding.

2.8 Verjaardagen

U kunt tijdig aan de leerkracht doorgeven wanneer een van de ouders/ verzorgers jarig is. Uw kind maakt dan samen met de leerkracht een kleine attentie als felicitatie. Wanneer uw kind zelf jarig is mag er getrakteerd worden, maar het hoeft niet. Als u trakteert: dan liever geen snoep; worst, rozijntjes, chips, kaas of fruit is voor de kleintjes veel beter. Ook niet eetbare dingen, zoals een ballon, kleurboekjes of krijtjes zijn leuk om uit te delen. Houdt u er rekening mee dat er veel mensen zijn die geen varkensvlees eten en dat er kinderen zijn met allergieën? Als ouder mag u tijdens het trakteren aanwezig zijn.

Omdat niet alle kinderen op dezelfde dag aanwezig zijn, is ervoor gekozen de verjaardagen van de leerkrachten niet te vieren.

2.9 Uitstapjes

Omdat wij graag actief willen bezig zijn met de kinderen en in de overtuiging zijn dat dit ook goed is voor hun ontwikkeling, hebben wij het plan om regelmatig uitstapjes te maken met de kinderen. Dit kunnen kleine uitstapjes zijn die aansluiten bij het desbetreffende thema, zoals een bezoek aan de bakker, groenteboer, bibliotheek of de kinderboerderij.

Ook gaan we 1x per jaar op schoolreis. Dit houdt in dat op die dag de opvang gesloten is en voor kinderen die niet meegaan op schoolreis zal een andere vorm van opvang gezocht moeten worden.

2.10 Zindelijkheid

Uw kind hoeft niet zindelijk te zijn. In overleg met ouders kan de leerkracht aandacht besteden aan zindelijkheid.

De leerkracht nodigt kinderen uit om te proberen op de wc te plassen. Wanneer kinderen dat van leeftijdsgenoten zien, stimuleert hen dat om het ook te gaan proberen.

2.11 Ziekmelden

Wanneer uw kind de dagopvang niet kan bezoeken (wegens ziekte of een andere reden) verzoeken wij u dit een kwartier voor aanvang van de groep aan de leerkracht door te geven.

U wordt dringend verzocht zo spoedig mogelijk de leerkracht te waarschuwen als uw kind een besmettelijke ziekte heeft of wanneer deze heerst in uw gezin. Denk hierbij aan: rode hond, bof, roodvonk, geelzucht of waterpokken. Dit zal (in het belang van de andere ouders en kinderen) op het mededelingenbord worden gemeld. Heeft uw kind diarree, is het verkouden of hangerig of mag het bijvoorbeeld na een ziekte nog niet naar buiten, houdt het dan thuis. Dit is in het belang van uw kind. Waarschuwt u de leerkrachten ook wanneer uw kind overgevoelig is voor bepaalde stoffen.

Medische informatie (deze gegevens zijn door de GGD opgesteld)

- Medische hulp

Mocht er onverwacht voor uw kind medische hulp nodig zijn, dan proberen wij in eerste instantie, afhankelijk van uw woonplaats, uw eigen huisarts te bereiken. Lukt dit niet dan wordt de huisarts ingeschakeld met wie Klein maar dapper een vaste afspraak heeft.

- Medicijnverstrekking gebeurt alleen nadat ouders het medicijnprotocol hebben ingevuld (zie bijlage). Dit gebeurt dan onder verantwoordelijkheid van de leerkracht.

- Ziekte (Wat kunnen we op de dagopvang doen voor zieke kinderen?)

Als team hebben we er begrip voor, dat het heel lastig kan zijn als uw kind ziek is en u moet werken. Toch is het noodzakelijk dat een dagopvang regels stelt ten aanzien van de opvang van zieke kinderen.

In het algemeen kunt u ervan uitgaan dat Klein maar dapper er is voor gezonde kinderen en niet voor verzorging van zieke kinderen. Een ziek kind vraagt (logisch) meer aandacht en verdient die dan ook. Voor de leerkracht is het, jammer genoeg, in een groep met veel kinderen niet mogelijk deze extra aandacht te geven. Daarom hanteert de peuterspeelzaal een aantal regels.

Wij zijn ons ervan bewust dat de hieronder genoemde opsomming niet volledig is. Het betreft de meest voorkomende ziekten en aandoeningen. In een aantal gevallen kan de Klein maar dapper contact opnemen met de huisarts.

2.12 Kinderen ophalen bij ziekte

Als een kind op de dagopvang ziek wordt dan bekijken wij de situatie altijd even.

Vervolgens kan dit voor ons aanleiding zijn de ouders te bellen met het verzoek het kind op te halen.

2.13 Zieke kinderen kunnen niet gebracht worden

Heeft uw kind een van de hieronder genoemde besmettelijke ziekten / aandoeningen, dan kan hij of zij niet op de dagopvang komen:

- Loopoor (de pus is besmettelijk)
- Ontstoken ogen (tot er na ongeveer twee dagen behandeling geen besmettingsgevaar meer is)
- Waterpokken met open blaasjes.
- Rode hond (vijf dagen na het verschijnen van de rode uitslag kan het kind weer komen)
- Roodvonk (twee dagen na het begin van een penicillinebehandeling kan het kind weer komen)
- Besmettelijke geelzucht (Hepatitis A)
- Levende hoofdluis
- Besmettelijke huidziekten, bijvoorbeeld krentenbaard of gordelroos
- Waterdunne, acute diarree
- Koorts vanaf 39 graden zonder andere duidelijke symptomen

2.14 Te laat ophalen van de kinderen

Om 18.00 uur sluit Klein maar dapper. Voor die tijd behoort u dus uw kind op te halen. De met u afgesproken tijd is in het contract vastgelegd. Natuurlijk kan het een keer voorkomen dat u onverhoopt iets later bent en daar een goede reden voor heeft.

Wanneer dit het geval is, gaan wij ervan uit dat u ons hier zo snel mogelijk over inlicht.

Mocht u herhaaldelijk (vanaf de 3de keer) te laat zijn, zonder duidelijk aanwijsbare reden, zal er een geldboete volgen van €30,- per uur (afgerond op kwartieren).

2.15 40 weken contact

Mocht u alleen opvang nodig hebben buiten de schoolvakanties om, dan is het mogelijk om een 40 weken contract met ons af te sluiten. In dit geval betaalt u alleen de weken dat uw kind aanwezig is. Mocht u onverhoopt toch in een schoolvakantie opvang nodig hebben, dan is dit (mocht er die dag ruimte in de groep zijn) mogelijk. In dit geval zal wel een hoger uurtarief van €7,50 gerekend worden. Ook in dit geval geldt dat er een inlooptijd en ophaaltijd is en dat uw kind dus in ieder geval van 09.00 uur tot 15.30 uur aanwezig is.

2.16 Vakantie

Klein maar dapper biedt 46 weken per jaar opvang. De middelste 4 weken van de zomervakantie en de kerstvakantie zijn we gesloten. Daarnaast zijn we ook op nationale feestdagen dicht.

Wanneer u zelf buiten de aangegeven weken op vakantie gaat, lopen de contracturen gewoon door.

Hoofdstuk 3

Normen en waarden en het omgaan met elkaar

3.1 Taalgebruik

De kinderen worden gestimuleerd correct, rustig en duidelijk te praten. Schelden, gebruik van schuttingtaal en vloeken wordt niet toegestaan.

Verkeerd taalgebruik wordt gecorrigeerd door de zin in de juiste vorm te herhalen.

De leerkrachten spreken Algemeen Beschaafd Nederlands, waarbij we niet te snel spreken en letten op een goede articulatie. We kijken het kind aan tijdens het spreken en bieden een gevarieerd taalgebruik ter verbreding van de woordenschat van het kind.

3.2 Belonen en straffen

Belonen en straffen is een belangrijk punt in de omgang met de peuter. Bij Klein maar dapper wordt ervan uitgegaan dat het belonen van positief gedrag meer resultaat oplevert dan het straffen van negatief gedrag. De kinderen moeten leren welke regels op de groep gelden, wat goed of fout is.

Stimuleren van gedrag en vaardigheden gebeurt in de vorm van het belonen van een prestatie (jas aandoen, elkaar helpen, opruimen), of het belonen van de manier van uitvoeren van een opdracht.

Belonen gebeurt bijvoorbeeld door het geven van een complimentje of een stickertje. Hoe er gestraft wordt hangt af van de situatie. Vaak is het voldoende er iets van te zeggen of alleen het hoofd even te schudden. Als de peuter na twee of drie keer waarschuwen nog niet luistert dan wordt hij of zij even apart gezet.

Belangrijk is dat de leerkracht voor het kind consequent is.

3.3 Emoties uiten

Het uiten van emoties is belangrijk voor de ontwikkeling van de eigen identiteit van het kind. De leerkracht neemt de emoties van het kind dan ook serieus. De kinderen mogen dus uiting geven aan hun verschillende gemoedstoestanden, de kinderen worden ook gestimuleerd (door gesprekken, activiteiten en spel) hun emoties te uiten en te benoemen.

3.4 Sociale omgang

Kinderen die in een groep samen zijn leren rekening te houden met elkaar, ze leren op elkaar wachten, elkaar geen pijn te doen, samen te spelen, maar ook zich af te zonderen. De leerkracht begeleidt dit en stuurt waar nodig bij. Ook letten we er goed op dat er geen kinderen buitengesloten worden.

Hoofdstuk 4

Werken aan de ontwikkeling van de peuters

4.1 Zelfstandigheid

Het is voor de kinderen prettig om zelfstandiger te worden en niet steeds van volwassenen afhankelijk te zijn. Het kind wordt door de leerkracht aangesproken op zijn mogelijkheden. Voorbeelden hiervan zijn opruimen, schoenen aan of uittrekken, zelf de jas dichtmaken, stoel wegzetten, zelf speelgoed uit de kast pakken, enzovoort. Doordat de leerkracht laat merken vertrouwen te hebben in de mogelijkheden van het kind wordt ook het zelfvertrouwen van het kind gestimuleerd. De leerkracht accepteert dat het ene kind met veel enthousiasme aan een nieuwe vaardigheid begint en het andere kind er wat meer tijd voor nodig heeft.

4.2 Sociale en emotionele ontwikkeling

Bij Klein maar dapper leert een kind sociale vaardigheden ontwikkelen, het leert rekening te houden met andere kinderen en voor zichzelf op te komen. Het kind leert te functioneren in een groep, zijn eigen grenzen te stellen in een groep en ook van de groep los te komen.

Tijdens de peuterleeftijd kunnen kinderen echte vriendschap opbouwen (vanaf ongeveer drieën een halfjarige leeftijd).

Op het emotionele vlak leren kinderen al spelend hun ervaringen en gevoelens te verwerken, een poosje zonder hun ouders te zijn, zich in verschillende situaties veilig te voelen en vertrouwen te krijgen in andere volwassenen.

Het gevoel van eigenwaarde wordt positief beïnvloed door te laten merken dat resultaten niet het belangrijkste zijn, maar dat plezier in wat het kind doet voorop staat. Ook het geven van complimenten en een kind niet overvragen versterkt het gevoel van eigenwaarde.

Vertrouwen ontwikkelen in andere volwassenen dan vader en moeder is iets dat kinderen moeten ontwikkelen. Afscheid nemen bij het brengen van de peuter is soms een moeilijk moment. Moeilijk voor de ouder en voor het kind. Geregeld hebben ouders er meer moeite mee dan het kind zelf. Het is van belang dat het afscheid nemen duidelijk gebeurt en niet te lang duurt. Ouders die na het brengen, zichtbaar voor de kinderen, met elkaar blijven praten zorgen voor onduidelijkheid bij de kinderen.

4.3 Motoriek

Bij de motoriek is het zowel voor de grove als voor de fijne motoriek van belang, naast de diversiteit van de bewegingen, ook de kwaliteit te observeren (soepel/houterig, gecontroleerd/ongecontroleerd). Tijdens de peuterleeftijd ontwikkelt de fijne motoriek zich voor een groot deel, in het bijzonder in het omgaan met materiaal (vingerverven, tekenen, knippen). De leerkracht biedt spelmateriaal en activiteiten aan voor zowel de grove als de fijne motoriek en zorgt voor een goede afwisseling.

4.4 Taal

De peuterleeftijd is voor kinderen een zeer intensieve periode met betrekking tot de taalontwikkeling. Juist in deze periode is het belangrijk dat de 'taalomgeving' van het kind uitgebreid wordt.

Tegen de tijd dat het kind vier jaar is kan het de taalregels aardig toepassen (zinnen maken in de juiste volgorde) en kent het een aantal abstracte begrippen en het kind kan opdrachten uitvoeren en een antwoord geven op vragen.

Klein maar dapper biedt veel mogelijkheden om de taalontwikkeling te stimuleren, zoals interactief voorlezen, kinderen zelf laten vertellen, liedjes zingen, poppenkast rollenspel, enzovoort. De leerkracht is zich ervan bewust dat ook de taalontwikkeling bij kinderen in eigen tempo ontwikkelt en speelt daar zo goed mogelijk op in.

4.5 Fantasie

In de peuterleeftijd begint geleidelijk een scheiding te ontstaan tussen realiteit en verbeelding. Soms hebben kinderen fantasievriendjes. Kinderen kunnen zich bewust dingen gaan herinneren. Fantasie helpt kinderen om ervaringen te verwerken. De omgeving moet uitdagend zijn om het kind zelf situaties te laten scheppen waarin het ervaringen kan beleven en verwerken. Dit kan bijvoorbeeld via imiterend fantasiespel (vader-en-moedertje, politie of brandweerman, tv-helden naspelen, enzovoort). De leerkracht stimuleert kinderen daarbij, bijvoorbeeld door een spelactiviteit waaraan een kind zelf begonnen is uit te breiden, of het kind op nieuwe ideeën te brengen. De leerkracht houdt daarnaast de grenzen in de gaten; kinderen kunnen op deze leeftijd ook teveel in een fantasiewereld leven.

4.6 Creativiteit

Om de creativiteit te stimuleren biedt Klein maar dapper vele mogelijkheden, zoals rollenspel in de themahoek, tekenen / verven, zand / watertafel, ontwikkelingsmateriaal en constructiemateriaal.

Op verschillende materialen ontdekken peuters zelf wat ze kunnen en leren ze vorm en uitdrukking aan het materiaal te geven. Stimuleren van de creativiteit gebeurt op het niveau van het individuele kind, de één heeft meer of andere prikkels nodig dan de ander. Bij het knutselen gaat het niet om het resultaat maar om het plezier dat het kind eraan beleeft.

4.7 Peuteryoga

Voor alle kinderen geldt dat zij elke dag veel verschillende indrukken opdoen. Ze doen diverse activiteiten, spelen samen en leren continu nieuwe dingen. Het is voor kinderen dan ook belangrijk om een rustmoment te hebben, zodat ze al deze indrukken kunnen verwerken, het geleerde in zich op kunnen nemen en zich even alleen met zichzelf hoeven bezig houden. Peuteryoga is een leuke en leerzame manier om in deze behoefte te voorzien. Het brengt peuters in contact met hun lichaam en eigen 'ik' doordat er aandacht is voor de persoonlijke beleving van het kind.

Peuters redeneren vooral vanuit zichzelf. Peuteryoga ondersteunt dit door aandacht te schenken aan de gevoelens en beleving van het kind. Het stimuleert de fantasie en zorgt, door de verschillende oefeningen, voor een goede lichaamshouding. Ook bevordert het de motorische vaardigheden, de werking van spieren, organen en klieren, zorgt het voor een goede weerstand en voor kracht en lenigheid. Het brengt deze twee onderdelen in balans. Er zijn zowel activerende als rustgevende oefeningen die tijdens de yoga worden afgewisseld. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de ademhaling. Een goede ademhaling zorgt voor voldoende zuurstof voor het lichaam en voor rust en ontspanning. Door middel van spelletjes is er ook aandacht voor de verschillende zintuigen. Dit kan met voel-, ruik- luister- of raadspelletjes.

4.8 Verstandelijke ontwikkeling

De verstandelijke ontwikkeling vindt in deze leeftijdsfase vooral plaats via het opdoen van motorische en zintuiglijke ervaringen. De peuter is doorlopend bezig met waarnemen, onderzoeken en verbanden leggen. Zo ontstaat begripsvorming. Enerzijds is herhaling van ervaringen essentieel voor het leren, anderzijds biedt de leerkracht voldoende nieuwe situaties en ervaringen aan, afhankelijk van het niveau van het kind.

4.9 Vastleggen van ontwikkelingsgegevens

De ontwikkeling van uw kind wordt nauwlettend gevolgd. Dit wordt verwerkt in het OVM (ontwikkelingsvolgmodel) van Memelink. Aan de hand hiervan kunt u zien op welke vlakken uw kind zich volgens verwachting ontwikkeld en of er misschien onderdelen zijn waar hij of zij moeite mee heeft.

In het laatste geval zal er met u besproken worden op welke manier wij uw kind hierin kunnen ondersteunen.

Bij overgang naar de basisschool zal bovengenoemde ontwikkelingslijn, alleen met uw goedkeuren, aan de school doorgegeven worden.

Hoofdstuk 5

Ouders en de dagopvang

5.1 Contacten met ouders

Om goed te kunnen inspelen op de kinderen in de groep is het belangrijk dat de leerkracht de gezinsachtergrond en eventuele specifieke opvoedingsideeën kent. Aan de andere kant geeft de leerkracht de ouders informatie over de gang van zaken bij Klein maar dapper en in het bijzonder over de situatie van hun kind.

Deze gelijkwaardige en wederzijdse uitwisseling van ervaringen kan plaatsvinden tijdens het halen en brengen van de kinderen. Daarnaast kunnen ouders altijd een afspraak maken met de leiding om over hun kind te praten.

5.2 Mededelingenbord en klassenagenda

Op het mededelingenbord staan alle belangrijke zaken, zoals: een heersende ziekte, vakanties, ouderavonden e.d.

Heeft uw kind er een broertje of zusje bij? Een belangrijke gebeurtenis voor uw kind. We vinden het leuk als u een geboortekaartje meegeeft. We hangen het dan ook op en praten erover met uw kind.

Naast het lokaal ligt een klassenagenda. Hierop kunt u aangeven wanneer een ouder / verzorger jarig is, maar ook wanneer u op vakantie bent, u uw kind eerder op komt halen of wanneer uw kind door iemand anders dan uzelf opgehaald wordt.

5.3 Klachtenprocedure

Klein maar dapper wil een goede service bieden. Dat geldt ook als ouders een klacht hebben. Het is van belang dat u het laat weten als u niet tevreden bent, zodat aan een goede oplossing gewerkt kan worden.

Bovendien leert de organisatie van gegronde klachten. Voor een klacht over het reilen en zeilen op het kindercentrum kunt u terecht bij de leerkrachten. U kunt het beste contact opnemen met de medewerker die direct te maken heeft met uw klacht. Een open en eerlijk gesprek maakt voor beide partijen duidelijk wat de klacht is en hoe die naar tevredenheid kan worden opgelost. In de praktijk is gebleken dat het snelst een oplossing wordt gevonden als u een gesprek aangaat met de betreffende medewerker. Maar u kunt uw klacht ook schriftelijk uiten. Schriftelijke klachten over zaken met betrekking tot het kindercentrum kunt u op de betreffende locatie afgeven. Mocht u met uw klacht niet bij ons terecht kunnen, dan kan u altijd de externe klachtencommissie inschakelen. In dit geval kunt u contact opnemen met Stichting BOInK (belangenvereniging voor ouders). www.boink.info

Bijlage 1 Overeenkomst Gebruik Geneesmiddelen

OVEREENKOMST GEBRUIK GENEESMIDDELEN

1. Hierbij geeft (naam ouder/verzorger): _____

Ouder/verzorger van (naam kind): _____

toestemming om zijn/haar kind tijdens het verblijf op Klein maar dapper het hierna genoemde geneesmiddel/zelfzorgmiddel toe te dienen.

2. Naam geneesmiddel/zelfzorgmiddel: _____

3. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient te worden verstrekt van (begindatum) tot (einddatum) _____

Bij langdurig gebruik:

Houdbaarheidsdatum geneesmiddel/zelfzorgmiddel: _____

Geplande datum evaluatie toediening: _____

4. Dosering: _____

5. Tijdstip: _____

Bijzondere aanwijzingen: (B.v. uur voor/na de maaltijd; niet met melkproducten geven, zitten, op schoot, liggend, staand.)

6. Wijze van toediening (bijv. via mond – neus – oog – oor – huis – anaal – anders.....)

7. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient bewaard te worden op de volgende plaats (koelkast of andere plaats) _____

Voor akkoord, (Plaats) _____ datum: _____

Handtekening ouder/verzorger